

Bruxelles, 12. siječnja 2024.
(OR. en)

5400/24

Međuinstitucijski predmet:
2024/0003(NLE)

ACP 5
COAFR 19
RELEX 35
WTO 9
UD 5

PRIJEDLOG

Od:	Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ
Datum primitka:	12. siječnja 2024.
Za:	Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije
Br. dok. Kom.:	COM(2024) 5 final
Predmet:	Prijedlog ODLUKE VIJEĆA o utvrđivanju stajališta koje treba zauzeti u ime Europske unije u Odboru za SGP osnovanom prijelaznim sporazumom s ciljem sklapanja Sporazuma o gospodarskom partnerstvu između Europske zajednice i njezinih država članica, s jedne strane, i stranke Srednja Afrika, s druge strane, u odnosu na donošenje Protokola o definiciji pojma „proizvodi s podrijetlom” i načinima administrativne suradnje

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2024) 5 final.

Priloženo: COM(2024) 5 final

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 12.1.2024.
COM(2024) 5 final

2024/0003 (NLE)

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

o utvrđivanju stajališta koje treba zauzeti u ime Europske unije u Odboru za SGP osnovanom prijelaznim sporazumom s ciljem sklapanja Sporazuma o gospodarskom partnerstvu između Europske zajednice i njezinih država članica, s jedne strane, i stranke Srednja Afrika, s druge strane, u odnosu na donošenje Protokola o definiciji pojma „proizvodi s podrijetlom” i načinima administrativne suradnje

OBRAZLOŽENJE

1. PREDMET PRIJEDLOGA

Ovaj prijedlog odnosi se na odluku o utvrđivanju stajališta koje treba zauzeti u ime Europske unije u Odboru za SGP osnovanom prijelaznim sporazumom s ciljem sklapanja Sporazuma o gospodarskom partnerstvu između Europske zajednice i njezinih država članica, s jedne strane, i stranke Srednja Afrika, s druge strane, u pogledu predviđenog donošenja Protokola uz sporazum o definiciji pojma „proizvodi s podrijetlom” i načinima administrativne suradnje.

2. KONTEKST PRIJEDLOGA

2.1. Privremeni sporazum s ciljem sklapanja Sporazuma o gospodarskom partnerstvu između Europske zajednice i njezinih država članica, s jedne strane, i stranke Srednja Afrika, s druge strane

Privremeni sporazum s ciljem sklapanja Sporazuma o gospodarskom partnerstvu između Europske zajednice i njezinih država članica, s jedne strane, i stranke Srednja Afrika, s druge strane (dalje u tekstu „sporazum”), koji je Kamerun potpisao u Yaoundéu 15. siječnja 2009., a Europska unija (dalje u tekstu „EU”) u Bruxellesu 22. siječnja 2009.¹, Kamerun privremeno primjenjuje od 4. kolovoza 2014. Republika Kamerun jedina je zemlja potpisnica stranke Srednja Afrika. Sporazum je otvoren za druge zemlje regije Srednja Afrika koje su zainteresirane za pristupanje.

Cilj sporazuma je a) omogućiti stranci Srednja Afrika da iskoristi poboljšani pristup tržištu koji joj nudi EU; b) promicati održiv gospodarski razvoj u stranci Srednja Afrika i poboljšati njezinu postupnu integraciju u svjetsko gospodarstvo; c) uspostaviti područje slobodne trgovine između Europske unije i stranke Srednja Afrika na temelju zajedničkog interesa, postupnom liberalizacijom trgovine koja je u skladu s primjenjivim pravilima Svjetske trgovinske organizacije i načelom asimetrije, uzimajući u obzir posebne potrebe i ograničenja kapaciteta stranke Srednja Afrika u pogledu razina i vremenskog okvira za obveze; (d) uspostaviti odgovarajuće mehanizme za rješavanje sporova i (e) uspostaviti odgovarajuće institucionalne aranžmane.

2.2. Odbor za SGP

Odbor za SGP je tijelo osnovano u skladu s člankom 92. sporazuma. Sastoji se od predstavnika EU-a i stranke Srednja Afrika (dalje u tekstu „stranke”). Njime supredsjeda predstavnik svake stranke. Odbor za SGP donosi svoj poslovnik.

Odbor za SGP odgovoran je za upravljanje svim područjima obuhvaćenima Sporazumom i izvršavanje svih zadataka navedenih u tom sporazumu.

Odbor za SGP bavi se svim pitanjima potrebnima za provedbu sporazuma, uključujući razvojnu suradnju. Pri obavljanju svojih zadaća Odbor za SGP može a) osnovati i nadgledati posebne odbore ili tijela koji su potrebni za provedbu sporazuma; b) sastati se u svako doba koje stranke dogovore; c) razmatrati sva pitanja iz sporazuma i poduzimati odgovarajuće radnje u obavljanju svojih funkcija; d) donositi odluke ili davati preporuke u slučajevima predviđenima sporazumom; i (e) donositi izmjene ovog sporazuma.

¹ Odluka Vijeća 2009/152/EZ od 20. studenoga 2008. o potpisivanju i privremenoj primjeni privremenog sporazuma s ciljem sklapanja Sporazuma o gospodarskom partnerstvu između Europske zajednice i njezinih država članica, s jedne strane, i stranke Srednja Afrika, s druge strane (SL L 57, 28.2.2009., str. 1.).

2.3. Predviđeni akt Odbora za SGP

Na sljedećoj sjednici koja će se održati 2024. ili pisanim postupkom Odbor za SGP treba donijeti odluku o donošenju protokola uz sporazum o definiciji pojma „proizvodi s podrijetlom” i načinima administrativne suradnje, kako su se stranke dogovorile u srpnju 2023. („predviđeni akt”).

Svrha je predviđenog akta uspostava zajedničkog i reciprocitetnog režima kojim se uređuju pravila o podrijetlu.

Sporazum je stupio na snagu bez zajedničkog i reciprocitetnog režima kojim se uređuju pravila o podrijetlu. U skladu s člankom 13. stavkom 2. sporazuma stranke trebaju uspostaviti „zajednički uzajamni režim kojim se uređuju pravila o podrijetlu [koji] Odbor za SGP prilaže ovom Sporazumu”. Taj se novi režim odlukom Odbora za SGP prilaže sporazumu.

Bez takvog režima na izvoz iz Kameruna u Europsku uniju primjenjuju se pravila o podrijetlu iz Priloga II. Uredbi (EU) 2016/1076² od 8. lipnja 2016. o primjeni aranžmana za proizvode podrijetlom iz određenih država koje pripadaju Skupini afričkih, karipskih i pacifičkih država (AKP) predviđenih u sporazumima o uspostavi ili koji vode uspostavi sporazumâ o gospodarskom partnerstvu (dalje u tekstu „Uredba o pristupu tržištu”). Na izvoz iz EU-a u Kamerun primjenjuju se pravila o podrijetlu definirana u Ukazu br. 2016/367 od 3. kolovoza 2016. koji je donio Kamerun.

Protokolom će se primjenjiva pravila o podrijetlu, kako je navedeno u prethodnom odlomku, zamijeniti povoljnijim i recipročnijim režimom. U skladu s člankom 13. stavkom 2. i člankom 108. sporazuma Protokol treba biti priložen sporazumu i postati njegov sastavni dio.

3. STAJALIŠTE KOJE TREBA ZAUZETI U IME UNIJE

Stranke su na šestom sastanku Odbora za SGP u lipnju 2022. zaključile pregovore o Protokolu o definiciji pojma „proizvodi s podrijetlom” i načinima administrativne suradnje, a na sedmom sastanku Odbora za SGP u srpnju 2023. potvrdile konačni tekst Protokola. U Protokolu se uzimaju u obzir najnovija kretanja u pogledu pravila o podrijetlu, među ostalim ona uključena u najnovije sklopljene protokole o pravilima o podrijetlu u okviru sporazuma o gospodarskom partnerstvu s državama koje pripadaju Skupini afričkih, karipskih i pacifičkih država (AKP). Pravila o podrijetlu koja su se primjenjivala od stupanja na snagu sporazuma ne odražavaju najnovija kretanja u području pravila o podrijetlu, što dovodi do prepreka koje onemogućavaju korištenje pogodnosti povlaštenog i recipročnog postupanja predviđenog sporazumom. Novi, povoljniji i recipročniji režim dovest će do pojednostavnjenja i fleksibilnosti kako bi se ispunili zahtjevi i postupci povezani s pravilima o podrijetlu. To će pojednostavnjenje olakšati trgovinu i optimizirati primjenu povlaštenog postupanja za gospodarske subjekte. Usto, nova pravila o podrijetlu sadržana u Protokolu promicat će regionalnu integraciju i gospodarski razvoj u srednjoafričkim državama tako što će subjektima olakšati usklađivanje s pravilima o podrijetlu.

² Uredba (EU) 2016/1076 Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2016. o primjeni aranžmana za proizvode podrijetlom iz određenih država koje pripadaju Skupini afričkih, karipskih i pacifičkih država (AKP) predviđenih u sporazumima o uspostavi ili koji vode uspostavi sporazumâ o gospodarskom partnerstvu (SL L 185, 8.7.2016., str. 1.).

Potrebno je donijeti Protokol uz sporazum, koji u svojem Prilogu II. sadržava tarifne brojeve i nazive robe, usklađene s nomenklaturom HS-a i s Harmoniziranim sustavom (HS) Svjetske carinske organizacije (WCO).

Predloženom odlukom ispunit će se obveze EU-a u skladu s odredbama sporazuma. Budući da će odluka donesena u Odboru za SGP biti obvezujuća za Uniju, primjereno je utvrditi stajalište koje treba zauzeti u ime Unije u tom Odboru.

4. PRAVNA OSNOVA

4.1. Postupovna pravna osnova

4.1.1. Načela

Člankom 218. stavkom 9. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) predviđeno je donošenje odluka kojima se utvrđuju „stajališta koja u ime Unije treba donijeti tijelo osnovano na temelju sporazuma kada je to tijelo pozvano donositi akte koji proizvode pravne učinke, uz iznimku akata kojima se dopunjuje ili mijenja institucionalni okvir sporazuma”.

Pojam „akti koji proizvode pravne učinke” obuhvaća akte koji proizvode pravne učinke na temelju pravila međunarodnog prava kojima se uređuje predmetno tijelo. Obuhvaća i instrumente koji nemaju obvezujući učinak na temelju međunarodnog prava, ali postoji mogućnost da „presudno utječu na sadržaj propisa koje donese zakonodavac Unije”³.

4.1.2. Primjena u predmetnom slučaju

Odbor za SGP je tijelo osnovano na temelju sporazuma, konkretno Privrmenog sporazuma s ciljem sklapanja Sporazuma o gospodarskom partnerstvu između Europske zajednice i njezinih država članica, s jedne strane, i stranke Srednja Afrika, s druge strane

Akt koji Odbor za SGP treba donijeti je akt koji proizvodi pravne učinke. Predviđeni akt bit će obvezujući na temelju međunarodnog prava u skladu s člankom 13. stavkom 2. sporazuma.

Predviđenim aktom ne dopunjuje se niti mijenja institucionalni okvir sporazuma.

Stoga je postupovna pravna osnova za predloženu odluku članak 218. stavak 9. UFEU-a.

³ Presuda Suda od 7. listopada 2014., Njemačka protiv Vijeća, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, točke od 61. do 64.

4.2. Materijalna pravna osnova

4.2.1. Načela

Materijalna pravna osnova za odluku na temelju članka 218. stavka 9. UFEU-a prije svega ovisi o cilju i sadržaju predviđenog akta o kojemu se zauzima stajalište u ime Unije. Ako predviđeni akt ima dva cilja ili dva elementa te ako se može utvrditi da je jedan od tih dvaju ciljeva ili elemenata glavni, a drugi samo sporedan, odluka na temelju članka 218. stavka 9. UFEU-a mora se temeljiti na samo jednoj materijalnoj pravnoj osnovi, konkretno onoj koja je potrebna za glavni ili prevladavajući cilj ili element.

4.2.2. Primjena u predmetnom slučaju

Glavni cilj i sadržaj predviđenog akta odnose se na zajedničku trgovinsku politiku.

Stoga je materijalna pravna osnova predložene odluke članak 207. stavak 3. i članak 207. stavak 4. prvi podstavak UFEU-a.

4.3. Zaključak

Pravna osnova predložene odluke trebao bi biti članak 207. stavak 3. i članak 207. stavak 4. prvi podstavak UFEU-a u vezi s člankom 218. stavkom 9. UFEU-a.

5. OBJAVA PREDVIĐENOG AKTA

Budući da će se aktom Odbora za SGP donijeti protokol o definiciji pojma „proizvodi s podrijetlom” i načinima administrativne suradnje uz prijelazni sporazum s ciljem sklapanja Sporazuma o gospodarskom partnerstvu između Europske zajednice i njezinih država članica, s jedne strane, i stranke Srednja Afrika, s druge strane, primjereno ga je nakon donošenja objaviti u *Službenom listu Europske unije*.

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

o utvrđivanju stajališta koje treba zauzeti u ime Europske unije u Odboru za SGP osnovanom prijelaznim sporazumom s ciljem sklapanja Sporazuma o gospodarskom partnerstvu između Europske zajednice i njezinih država članica, s jedne strane, i stranke Srednja Afrika, s druge strane, u odnosu na donošenje Protokola o definiciji pojma „proizvodi s podrijetlom” i načinima administrativne suradnje

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 207. stavak 3. i članak 207. stavak 4. prvi podstavak u vezi s člankom 218. stavkom 9.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

- (1) Privremeni sporazum s ciljem sklapanja Sporazuma o gospodarskom partnerstvu između Europske zajednice i njezinih država članica, s jedne strane i stranke Srednja Afrika s druge strane (dalje u tekstu „sporazum”) sklopljen je u Bruxellesu 22. siječnja 2009. Odlukom Vijeća 2009/152/EZ⁴ i privremeno se primjenjuje u Kamerunu od 4. kolovoza 2014.
- (2) U skladu s člankom 13. stavkom 2. sporazuma Odbor za SGP može donijeti zajednički uzajamni režim kojim se uređuju pravila o podrijetlu.
- (3) U skladu s člankom 13. stavkom 2. i člankom 108. sporazuma zajednički uzajamni režim kojim se uređuju pravila o podrijetlu prilaže se Sporazumu u obliku protokola kojim se definiraju pojam „proizvodi s podrijetlom” i načini administrativne suradnje i njegov je sastavni dio.
- (4) Na godišnjem sastanku koji će se održati 2024. ili pisanim postupkom, Odbor za SGP trebao bi donijeti odluku o protokolu uz sporazum o definiciji pojma „proizvodi s podrijetlom” i načinima administrativne suradnje.
- (5) U dogovorenom protokolu uzimaju se u obzir najnovija kretanja kako bi se omogućila fleksibilnija i jednostavnija pravila o podrijetlu usmjerena na olakšavanje trgovine za gospodarske subjekte i optimizaciju stope iskorištenosti povlaštenog postupanja predviđenog sporazumom.

⁴

SL L 57, 28.2.2009., str. 1.

- (6) Budući da će odluka donesena u Odboru za SGP biti obvezujuća za Uniju, primjereno je utvrditi stajalište koje treba zauzeti u ime Unije u tom odboru,,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Stajalište koje treba zauzeti u ime Europske unije na sljedećem godišnjem sastanku Odbora za SGP osnovanog prijelaznim sporazumom s ciljem sklapanja Sporazuma o gospodarskom partnerstvu između Europske zajednice i njezinih država članica, s jedne strane, i stranke Srednja Afrika, s druge strane, u odnosu na predviđeno donošenje odluke Odbora za SGP o protokolu uz Sporazum o definiciji pojma „proizvodi s podrijetlom” i načinima administrativne suradnje temelji se na nacrtu odluke Odbora za SGP priloženom ovoj Odluci.

Članak 2.

Ova je Odluka upućena Komisiji.

Sastavljeno u Bruxellesu,

*Za Vijeće
Predsjednik*